

ONDINE

OUTI TARKIAINEN

The Earth, Spring's Daughter | Saivo

Virpi Räisänen, mezzo-soprano
Jukka Perko, saxophone

Lapland Chamber Orchestra
John Storgårds

OUTI TARKIAINEN

OUTI TARKIAINEN (b. 1985)

The Earth, Spring's Daughter (2015)

Eanan, gida nieida

Song cycle for mezzo-soprano and chamber orchestra

42:07

1	<i>Prologa</i> Prologue	2:30
2	I. <i>Eanan, gida nieida</i> The Earth, Spring's Daughter	5:04
3	II. <i>Dáid galbma guoulluid mii johtit</i> In these cold lands we migrate	3:07
4	III. <i>Áhččamet omodat lea odne juhkkujuuvon</i>
Our father's estate is divided up today	5:12
5	IV. <i>Dát guhkes idjadiimmu</i> This late evening hour	5:41
6	V. <i>In nu njuolgat</i> Not so straight	4:59
7	VI. <i>Boade ja čájehan suoli dáid bálgáid</i>
Come and I will show you secretly these paths	3:02
8	VII. <i>Mun sárggun dáid govaid</i> I inscribe these images	5:11
9	<i>Epiloga</i> Epilogue	6:52

VIRPI RÄISÄNEN, mezzo-soprano

Saivo (2016)

Concerto for soprano saxophone, effects and orchestra

28:38

10	I. <i>Kuvajaisesi</i> Image of You	7:08
11	II. <i>Vedessä</i> In the Water	3:35
12	III. <i>Tuhkassa</i> In the Ashes	7:31
13	IV. <i>Heijastus</i> Reflection	3:15
14	V. <i>Halkeama</i> Fissure	7:09

JUKKA PERKO, soprano saxophone

LAPLAND CHAMBER ORCHESTRA

JOHN STORGÅRDS, conductor

Outi Tarkiainen – music as a force of nature

Composer Outi Tarkiainen believes in music as a force for change. In her works, she explores the relationship between humans and the world and how to grow up into a mature individual on the terms of the environment. The status of minorities, communion with nature, intergenerational knowledge and the miracles of birth and life can be found among the fundamental themes of Tarkiainen's music. For instance, natural phenomena and elements are juxtaposed with the timeless experience of becoming a mother in her orchestral works *Yön auringon variaatiot* (Midnight Sun Variations) (2019), *Jään lauluja* (Songs of the Ice) (2019) and *The Ring of Fire and Love* (2020) and in the song cycle *Naarasäiti* (The Lustful Mother) (2018).

Tarkiainen addresses growth as an individual and as a human being in her *Baudelaire Songs* (2009–2013) and in the string quartet based on the same material, *Trois poèmes* (2013), and in *Metsän hiljaisuuteen* (Into the Woodland Silence), which exists in a version for chamber ensemble and in a version for big band and mezzo-soprano.

The works featured on the present recording – *Eanan, gida nieida* (The Earth, Spring's Daughter) and *Saiuvo* – have dual sources of inspiration: the uniqueness of Sámi culture and the changing relationship between human and nature.

Tarkiainen combines carefully considered philosophical approaches with an original and identifiable musical idiom. Trained in both classical contemporary music and jazz, she favours a style that avoids establishing tonal centres but nevertheless employs powerful harmonic tensions. Sometimes her textures seem to be deliberately avoiding a particular pitch, as if illustrating the underlying mystery of all creation that can never be approached directly, only through detours and metaphors.

Considered as a whole, Outi Tarkiainen's aesthetic can be regarded as modernist. Having said that, we should note that this does not mean restricting her composition technique to modernist devices but should be taken to refer to the social aspirations of modernism. A modernist contemporary artist is one who

explores the meaning of life and existence through a variety of artistic means, reflecting on his or her personal experiences. It is thus scarcely surprising that tonal colour, the most sensual and immediate of all the elements of music, is at the core of Tarkiainen's composer profile. She is particularly fascinated by the corporeal nature of the human voice.

It is typical for Tarkiainen to take a single cultural impulse or natural phenomenon and process it in her music into a universal, shared experience. She has noted that music at its best is like a force of nature that can change lives. The relationship between humans and the natural environment and changes in that relationship can be sensed in the music on the present disc in multiple ways.

'Saivo' is a Sámi word meaning a sacred place in the ancient faith of the Sámi people. A 'saivo' may be a fell or any other natural formation, but in most cases the epithet is given to a lake believed to have two bottoms: under the lake lies an inverse reality, the world of spirits, the world of the beyond that transcends the understanding of mortals. A connection with that world may be achieved through rituals and sacrifices.

Something of a ritual probing existential questions may be sensed in Tarkiainen's saxophone concerto *Saivo* (2017), and not just because of the title. Dedicated to sax player Jukka Perko, the work extends the traditional orchestra with a live electronics component and incorporates jazz influences in the soprano sax sound and the improvisational elements included. The work has a strong sense of drama and a sensuous soundscape.

The first movement, 'Kuvajaisesi' (Image of You), introduces a feature that appears frequently in Tarkiainen's music: the fusion of a variety of musical elements. Brief utterances from the soloist transition through electronic reverb into orchestral sound fields, and borders between tones are eroded by the use of microintervals and glissandos. The soloist's wide leaps sound like echoes of themselves. The grace-note motif on the saxophone that opens the movement also concludes it, in another

example of reflective symmetry. The mood is tense, and there is much action under the surface.

Continuing on without a break, the second movement, 'Vedessä' (In the Water), brings motion and torrents of sound washing over the entire orchestra. The vibraphone, wood block and other instruments punctuate the syncopated fluttering of the saxophone. The vortex quiets down only occasionally, at which point the celesta scintillates momentarily like light on calm Water.

'Tuhkassa' (In the Ashes) opens with menacing pillars of sound from the orchestra, followed by sighing, anguished phrases from the soloist. The contrast is repeated with more force, and finally the full force of the orchestra propels the saxophone into an improvised solo. The orchestra ultimately triumphs, however. At the end of the movement, the soloist is present only as a distant echo that leads into the following movement, 'Heijastus' (Reflection). Here, the scintillating texture harks back to the moments of calm in the second movement, while the airy sound fields and profuse use of reverb recall the first movement. The solo part floats on fragile swirls of winds and percussion.

Reverb is again used to great effect for the solo part in the concluding movement, 'Halkeama' (Fissure). The saxophone melody breaks into incisive multiphonics. The orchestral texture gains in tension, and the steady ticking of the celesta measures time that seems inevitably to be running out. This leads to the dynamic high point of the entire work, a wild and electronically augmented improvisation. Eventually the texture slowly subsides, and the work concludes with a short section marked *molto calmo, misterioso*. This may be interpreted as the end point of a narrative, a descent into the spirit world. The work ends with a sparkle as the saxophone solo literally scatters the music into thin air.

Saivo is a colourfully orchestrated miniature drama in music. It links the musical means of today to ancient, mythological beliefs, drawing attention to indigenous cultures.

Commissioned by the Tapiola Sinfonietta, the work was premiered in November 2017. In 2018, it was nominated for the Nordic Council Music Prize.

The nature of the North and the tribulations of Sámi culture are featured in the song cycle *Eanan, gida nieida* (The Earth, Spring's Daughter) (2015) for mezzo-soprano and chamber orchestra. The work highlights climate change and, referencing features of Sámi culture, points to mechanisms of institutional oppression.

The texts selected by the composer for the song cycle are by Rose-Marie Huuva, Rauni Magga Lukkari, Timo Malmi, Aila Meriluoto, Leena Morottaja and Nils-Aslak Valkeapää.

Jointly commissioned by the Lapland Chamber Orchestra, the Norrbotten Chamber Orchestra and the Arctic Philharmonic Orchestra, the work was premiered in Rovaniemi in September 2016.

Eanan, gida nieida has among its elements a device that Tarkiainen has used often: using specific musical motifs as narrative elements. In *Eanan, gida nieida*, she herself has identified motifs representing Earth, Eternity and Longing. She also makes use of a convention widely used in representations of nature, the pedal point. This creates the impression of a stable foundation, the natural environment, that underlies everything changeable.

In 'Prologue', the soloist speaks rather than sings. The text is about a mother and daughter wandering in the winter weather. Soon they crouch down and each give birth to a girl child in the blizzard. At this point, the Earth motif is heard on the cor anglais. Combined with the text, this proclaims the birth of Earth, daughter of spring, which is the core theme of the cycle. At the end of 'Prologue', we hear an ascending violin motif reaching for unattainable heights – the Longing motif. The combination of the two motifs signifies that the Earth is the object of the Longing. The Earth is the same as nature, eternal and unchanging.

The overall form of the song cycle is symmetrical; the last movement is Epilogue, which returns to the text from the opening, now sung instead of spoken. The text also progresses further here than in Prologue, adding a dead grandmother to the cast of characters with the mother and daughter. This points to the importance of intergenerational knowledge, subliminally underlined by the composer hiding the melody of *Suivivirsi*, the 'summer hymn' known to all Finns (traditionally sung at end-of-school ceremonies in spring), in the solo cello and solo violin parts. This underlines the transitional nature of the moment: Spring gives birth to the Earth, which is then buried in snow. It remains for the listener to decide whether this is a comforting or disconcerting message regarding the relationship between human and nature. Music has the capacity to make us think, which is perhaps more important than gaining definitive answers.

Bookended by Prologue and Epilogue, there are seven songs. The first, from which the work takes its title, begins with a nature-invoking pedal point. Parallel triads on the vibraphone and celesta form a motif described by the composer as the Eternity motif. This underlines the permanence of the Earth, as described in the text. The second song is 'Dáid galbma guovlluid mii johtit' (In these cold lands we migrate), an evocation of the oppression suffered by the Sámi people. The music builds up slowly, hesitantly. This is followed by 'Áhččamet opmodat lea odne juhkkajuvvon' (Our father's estate is divided up today), again addressing the colonisation to which the Sámi were subjected.

The turning point in the cycle comes in the fourth song, 'Dát guhkes idjadiimmu' (This late evening hour), where climate change and environmental problems are cast as symbols of colonisation. The sufferings of the Earth, i.e. of the natural environment, are the focus in the following songs, 'In nu njuolgat' (Not so straight) and 'Boade ja čájehan suoli dáid bálgáid' (Come and I will show you secretly these paths).

The culmination comes in the seventh song, 'Mun sárggun dáid govaid' (I inscribe these images). It sets a poem by Nils-Aslak Valkeapää where the narrator gradually becomes one with nature. The music escalates to a grandeur described by the composer as a wormhole that sucks everything into itself. Measurable time and space disappear. All is one.

The overall form of the song cycle, as noted above, is symmetrical. The work begins and ends with the same music, and the middle movement, 'Dát guhkes idjadiimmu', is itself symmetrical, being in ABA form. The cyclic nature of events, where things recur and begin again repeatedly, is reminiscent of the cyclic concept of time of the Sámi people, rooted in how various things stay the same, being repeated year after year: harvest, reindeer calving, winter snow. As climate change warps the annual rhythm of the natural environment, the very concept of time underlying the world view of the Sámi people is jeopardised.

Eanan, gida nieida can be seen as a monodrama where the main character is not a human but the natural environment – the Earth – engaging in a difficult relationship with humans.

Outi Tarkiainen studied composition with Eero Hämeenniemi and Veli-Matti Puumala at the Sibelius Academy in Helsinki (completing her diploma in 2010), and went on to study at the Guildhall School of Music in London and at the University of Miami. Being a composer with a global profile, she has worked in metropolises such as Paris, London and Berlin and equally well along the fiords of the Arctic Ocean and in tiny Lapland villages. In 2015, she was the composer-in-residence at the Musique Classique d'Uzerche festival in France. Tarkiainen was the artistic director of the Silence Festival in Lapland from 2014 to 2018, and in 2019 she was awarded the Lapland Art Prize for her merits as a composer of national and international repute. Her works have been performed at several prominent music festivals and by many distinguished orchestras such as the BBC Philharmonic, the National Arts Centre Orchestra in Canada, the Detroit Symphony Orchestra, the Houston Symphony Orchestra, the Iceland Symphony Orchestra and the Finnish Radio Symphony Orchestra. Tarkiainen's publisher is Edition Wilhelm Hansen.

www.outitarkiainen.fi

Juha Torvinen
(Translation: Jaakko Mäntyjärvi)

VIRPI RÄISÄNEN

Mezzo-soprano **Virpi Räsänen** completed her vocal studies at the Utrecht and Amsterdam Conservatoires with the highest distinction under Eugenie Ditewig and Udo Reinemann. Afterwards she has been coached by Margreet Honig. After her career change from a successful violinist to a concert and opera singer in 2009, she has appeared on the stages such as Milano La Scala, Salzburger Festspiele, Radio France's Festival Présences, the Aix-en-Provence Festival, the Amsterdam Concertgebouw, Musashino Recital Hall in Tokyo, the Helsinki Music Centre, the Staatsoper Berlin, the Netherlands Opera and the Händel Festival Halle, Savonlinna Opera Festival and Finnish National Opera.

Virpi Räsänen, who made in 2016 her concert debut in Milano La Scala launched her international career with a debut at the Salzburg Festival in 2009 in Luigi Nono's opera *Al gran sole carico d'amore*, Ingo Metzmacher conducting Vienna Philharmonic Orchestra. Reinvitation followed in 2010 to sing the world premiere of Wolfgang Rihm's *Dionysos*, which was presented in Amsterdam and in Staatsoper Berlin in where she also appeared in the revival of Nono's *Al gran sole* and in the role of Iseut aux Blanches Mains in Frank Martin's *Le vin Herbé*. She made her Amsterdam Concertgebouw debut in 2011, and since then she has followed a busy schedule as much asked concert singer all over the world.

Virpi Räsänen's debut album *The Legacy of Mahler* was released by Ondine and was followed by a recording of Luciano Berio's *Calmo* with Finnish Radio Symphony Orchestra receiving a nomination for The Gramophone Award in 2015.

Virpi Räsänen has performed lied repertoire throughout Europe, USA, Hong Kong and Japan. She has established herself as a specialist in contemporary music, having performed dozens of new works, many of them written and dedicated to her.

Virpi has created a project called VIULAJA (violin-mezzo) around her ability to sing and play violin simultaneously. Several composers since have collaborated in this project. In addition to her singing career, Virpi Räsänen has functioned 2011-18 as the Artistic Director of the Oulunsalo Soi Chamber Music Festival. Virpi Räsänen has been awarded with Taitaja award and Finnish State Artist grant.

JUKKA PERKO

Saxophonist **Jukka Perko** (born 1968) was only a teenager when he played his way into the hearts of audiences in Pori Jazz Festival 1986. The following year he received an invitation to join the ranks of Dizzy Gillespie's 70th Anniversary Big Band on tour. These days the jazz rhythmic and free flow of ideas that define Perko's art come together with the heartbeat of traditional Finnish music from the powerful harmony of hymns to the tangos of Olavi Virta.

For Jukka Perko, music is existence. He learned to play as he learned to speak, by listening and mimicking. Perko approaches music from silence and describes his attitude towards playing and composing as balancing between perfectionism and coming to terms with incompleteness. That is perhaps the reason why his notes ring with what some might call grace.

www.jukkaperko.com

The **Lapland Chamber Orchestra**, founded in 1972, is the northernmost professional chamber orchestra in Finland and indeed in the entire EU. Conductor and violinist John Storgårds has been the orchestra's Artistic Director since autumn 1996. Based in Rovaniemi, the orchestra is a regional orchestra that regularly tours the Province of Lapland and elsewhere in Finland. The orchestra is much in demand at festivals and has to date appeared for instance at the Savonlinna Opera Festivals, Helsinki Festivals, Luosto Classic event, and the Korsholma Music Festival. The orchestra has made highly successful appearances at the Carintischer Sommer festival in Austria and at the BBC Proms in London. The orchestra has also toured Canada, Russia, Sweden, Denmark, Scotland, Hungary, Germany and Algeria.

The Lapland Chamber Orchestra specialises in giving first performances in Finland of works by international composers from all eras and has also given the world premieres of works by several significant contemporary composers (including Kalevi Aho, Aulis Sallinen, Pehr Henrik Nordgren, Outi Tarkiainen and Bent Sørensen). The orchestra has collaborated with the BBC Philharmonic Orchestra and worked with numerous distinguished guest performers such as Soile Isokoski, Christian Tetzlaff, Barbara Hannigan, Håkan Hardenberger, Sabine Meyer and Kirill Gerstein.

The Finnish Broadcasting Company selected *Rituals* by Kalevi Aho as Disc of the Year 2009. The orchestra's recording of the Chamber Symphonies of Vagn Holmboe has been received with critical acclaim around the world and was a nominee for the Gramophone Award 2013. The orchestra's recording of Kalevi Aho's concertos for theremin and horn received the distinguished German ECHO Klassik award in the category of recordings of concertos of the 20th and 21st centuries in 2015. Album of Bent Sørensen music was awarded by the Danish radio as the best recording of contemporary music in 2017.

John Storgårds studied conducting, composition and the violin, the latter with Esther Rautio and Jouko Ignatius in Finland and with the legendary Chaim Taub in Israel. His teachers in conducting include Jorma Panula, Eri Klas, Atso Almila, Leif Segerstam and Ilya Musin. Storgårds also studied composition with Einojuhani Rautavaara.

Storgårds began his career as a violinist and concertmaster in several symphony orchestras including the Avanti! Chamber Orchestra and the Swedish Radio Symphony Orchestra. Storgårds began as the artistic director of the Lapland Chamber Orchestra in 1996. During his tenure the orchestra has lifted itself among the leading European chamber orchestras.

He is particularly known for his innovative and pioneering programming as Chief Conductor of the Helsinki Philharmonic Orchestra (2008–2015). Since 2012 Storgårds has been working outside of his native country first as Principal Guest Conductor and since 2018 as Chief Guest Conductor of the BBC Philharmonic Orchestra and Principal Guest Conductor of the Ottawa National Arts Center Orchestra (2015–). Between the years 2016 and 2019 Storgårds closely collaborated with the Munich Chamber Orchestra as Artistic Partner, also as soloist. Storgårds has also held posts with the Oulu Philharmonic Orchestra (1997–2000), Tapiola Sinfonietta (2001–03) and Tampere Filharmonia (2006–09).

Storgårds has had guest appearances with all major symphony orchestras of all continents including the New York Philharmonic, Chicago and Boston Symphony Orchestra, Minnesota, Toronto and St. Louis Symphony, Leipzig Gewandhausorchester, London Philharmonic Orchestra, Munich Philharmonic Orchestra and Scottish Chamber Orchestra. Since 2012 Storgårds has been among the standard performers at the BBC Proms. Storgårds has also worked at the Finnish National Opera where he drew international attention by conducting the world premiere of Sebastian Fagerlund's new opera *Höstsonaten*. At the Savonlinna opera festivals Storgårds has led the performances of Mozart's operas *The Magic Flute* and *Don Giovanni*.

Storgårds also frequently appears as a chamber musician and a violinist around the world. Several contemporary composers have dedicated their works to him, including Kimmo Hakola, Pehr Henrik Nordgren, Sunleif Rasmussen, Bent Sørensen, Per Nørgård (Symphony No. 8) and Peteris Vasks (Symphony No. 3). Storgårds has several award-winning recordings with various orchestras to his credit, including complete cycles of Sibelius' and Nielsen's symphonies. Storgårds actively works as the artistic director of several music festivals both in Finland abroad.

John Storgårds received the Finnish State Prize for Music in 2002. He has also been awarded with a medal of the Finnish Cultural Foundation in 2006, with cultural prize of the Svenska Kulturfonden in 2011 and with Pro Finlandia medal in 2012.

www.johnstorgards.com

Outi Tarkiainen – musiikki luonnonvoimana

Säveltäjä Outi Tarkiainen uskoo musiikin muutosvoimaan. Teoksissaan hän kartoittaa ihmisen ja maailman suhdetta, ja yksilöksi kasvamista ympäristön ehdoilla. Vähemmistöjen asema, ihmisen luontoyhteys, ylisukupolvinen tieto sekä syntymän ja elämän ihmeet kuuluvat Tarkiaisen sävellysten perusteemoihin. Esimerkiksi orkesteriteoksissa *Yön auringon variaatiot* (2019), *Jään lauluja* (2019) ja *The Ring of Fire and Love* (2020) sekä laulusarjassa *Naarasäiti* (2018) luonnon ilmiöt ja ainekset rinnastuvat ikaikaiseen kokemukseen äidiksi tulemisesta.

Ihmisenä ja yksilönä kasvamista käsittelevät *Baudelaire-laulut* (2009–2013), kuin myös niihin pohjaava jousikvartetto *Trois poèmes* (2013) sekä *Metsän hiljaisuuteen*, joka on olemassa sekä kamarimusiikkiteoksena että versiona big bandille ja mezzosopraanolle.

Tällä levytyksellä kuultavat teokset *Eanan, gida nieida* (*Maa, kevään tytär*) ja *Saiuo* ammentavat puolestaan kahtaalta: saamelaiskulttuurin omaleimaisuudesta ja ihmisen muuttuvasta luontosuhteesta.

Tarkkaan punnitut filosofiset aiheet yhdistyvät Tarkiaisen sävellyksissä omaleimaiseen ja tunnistettavaan sävelkieleen. Klassisen nykymusiikin ohella myös jazzissa kouluttautunut säveltäjä suosii tonaalisia keskuksia karttavaa mutta silti voimakkaita harmonisia jännitteitä luovaa ilmaisua. Joskus kudos välttää tarkoituksellisesti jonkin yksittäisen sävelen käyttöä, ikään kuin korostaen kaiken olevaisen pohjalla olevaa mysteeriä, jota voidaan lähestyä vain kiertoteitse ja vertauskuvin.

Kokonaisuudessaan Outi Tarkiaisen estetiikkaa voi pitää modernistisena. Kyse ei ole kuitenkaan sävellystekniseen keksintään rajoittuvasta modernismista vaan modernismin syvemmistä yhteiskunnallisista pyrkimyksistä. Modernistinen nykyaiteilija etsii elämän ja olemassaolon merkitystä moninaisin taiteellisin keinoin ja omien elettyjen kokemusten kautta peilaten. Ei ole ihme, että sointiväri, tuo musiikin osatekijöistä aistillisin ja välittömin, on Tarkiaisen säveltäjäprofiiliin ytimessä. Erityisesti häntä kiehtoo ihmisääni ja sen soiva ruumiillisuus.

Tarkiaisen sävellyksille on tyypillistä, että niissä yksittäinen kulttuurinen virike tai konkreettinen luonnonilmiö muuntuu musiikin avulla yhteiseksi, jaetuksi kokemukseksi. Hän on todennut, että musiikki on parhaimmillaan kuin luonnonvoima, joka voi myllertää kokonaisia ihmiskohtaloita. Ihmisen luontosuhde ja sen muutokset soivat myös tämän levyn teoksissa moninaisin tavoin.

“Saivo” tarkoittaa saamelaisessa muinaisuskossa pyhää paikkaa. Saivo voi olla tunturi tai muu luonnonmuodostelma. Useimmiten kyse on kuitenkin järvestä, jolla uskotaan olevan kaksi pohjaa. Toisen pohjan alla avautuu käänteinen todellisuus, jossa sijaitsee tuonpuoleinen, kuolevaisten ymmärryksen ylittävä henkiolentojen maailma. Yhteys tähän toiseen maailmaan voidaan luoda rituaalin ja uhrilahjojen.

Ainakin nimensä puolesta saksofonikonsertto *Saivo* (2017) hahmottuu musiikilliseksi rituaaliksi, joka käsittelee olemassaolon perimmäisiä kysymyksiä. Saksofonisti Jukka Perkolle omistettu teos laajentaa perinteistä orkesterimusiikkisointia elo-elektronisilla aineksilla sekä sopraanosaksofonin sointiin ja improvisaatioelementteihin liittyvillä hienoisilla jazz-vaikutteilla. Teosta luonnehtii vahva draamallinen ajattelu ja aistivoimainen sointimaailma.

Ensimmäinen osa “Kuvajaisesi” esittelee Tarkiaisen musiikille laajemminkin ominaisen piirteen: erillisten musiikillisten tekijöiden sulauttamisen toisiinsa. Solistin lyhyet repliikit muuntuvat sähköisen kaikutehon avulla saumattomasti orkesterin sointikentiksi, ja mikrintervallit ja ääniliukumat häivyttävät sävelten välisiä tarkkoja rajoja. Solistin suuria sävelhyppyjä sisältävät aiheumat soivat kuin oman itsensä kaikuina. Osan aloittava saksofonin etuheleaihe myös päättää osan symmetrisiä heijastuskuvia luoden. Tunnelma on jännitteinen. Pinnan alla kuhisee.

Ilman taukoa jatkuva toinen osa “Vedessä” tuo mukanaan liikettä, solinaa ja koko orkesterin laajuisia äänivalumia. Vibrafoni, puupenaali ja muut soittimet tukevat saksofonin synkopoitua räpistelyä. Pyörre rauhoittuu vain ajoittain ja silloin, kun celesta saa hetken kimmeltää kuin valo tyynessä vedessä.

"Tuhkassa" käynnistyy uhkaavin orkesteripylväin, joita seuraa solistin huokauselein alkava hätähuutomainen fraasi. Sama asetelma toistuu heti perään entistäkin voimallisempana, ja viimein orkesteri siivittää koko massallaan solistin improvisoituun sooloon. Orkesterin voima vie lopulta voiton. Osan päättyessä solisti soi vain kaikuna, joka luo sillan seuraavaan osaan. "Heijastus" kimmeltelee viitaten toisen osan lyhyisiin suvantoihin. Ilmavat sointikentät ja runsas kaiku viittaavat puolestaan ensimmäisen osan tunnelmaan. Solisti leijuu hentojen puhallin- ja lyömäsoitinpyöriteiden päällä.

Runsas kaikutehujen käyttö luonnehtii solistin osuutta myös teoksen päättävässä osassa "Halkeama". Saksfonin melodia repeytyy kirpeiksi moniääniksi. Orkesterin kudos muuttuu hetki hetkeltä jännitteisemmäksi, ja tasaista rytmiä nakuttava celesta mittaa väijäämättömästi hupenevaa aikaa. Seuraa koko teoksen dynaaminen huipennus, josta muodostuu villi, sähköisesti tehostettu improvisaatio. Lopulta koko kudos laskee hitaasti alaspäin ja teos päättyy lyhyeen, esitysmerkinnällä *molto calmo, misterioso* varustettuun jaksoon. Lopun voi kuulla teoksen kertomuksellisena päätepisteenä, ikään kuin henkiolentojen maailmaan laskeutumisena. Kimmeltäen soivissa lopputahdeissa puhallinsolisti haihduttaa teoksen kirjaimellisesti ilmaan.

Saivo on värikkäästi orkestroitu musiikillinen pienoisdraama. Teos kytkee nykypäivän musiikkikäytännöt ikiaikaisiin, mytologisiin uskomusjärjestelmiin ja kykenee kiinnittämään huomion alkuperäiskansojen kulttuureihin.

Teos on Tapiola Sinfoniettan tilaus, ja se on kantaesitetty marraskuussa 2017. Vuonna 2018 *Saivo* oli ehdolla Pohjoismaiden neuvoston musiikkipalkinnon saajaksi.

Pohjoinen luonto ja saamelaiskulttuurin kohtalot ovat aiheina mezzosopraanolle ja kamariorkesterille sävelletyssä laulusarjassa *Eanan, gida nieida (Maa, kevään tytär)* (2015). Teos viittaa ilmastonmuutokseen ja kiinnittää saamelaiskulttuurin ominaispiirteiden kautta huomion yhteisöllisiin sortomekanismeihin.

Laulusarjan teksteiksi säveltäjä valitsi runoja Rose-Marie Huuvalta, Rauni Magga Lukkarilta, Timo Malmilta, Aila Meriluodolta, Leena Morottajalta ja Nils-Aslak Valkeapäältä.

Teos on Lapin kamariorkesterin, Norrbottenin kamariorkesterin ja Arctic Philharmonic -orkesterin yhteistilaus. Se kantaesitettiin Rovaniemellä syyskuussa 2016.

Eanan, gida nieida -teoksessa korostuu yksi Tarkiaisen sävellystyötä laajemminkin luonnehtiva piirre: sisällöltään määrättyjen sävelaiheiden käyttö musiikillisen kerronnan elementteinä. Säveltäjä on nimennyt *Eanan, gida nieida* -teoksen musiikista muun muassa Maan, Ikuisuuden ja Kaipauksen aiheet. Lisäksi säveltäjä hyödyntää läpi teoksen perinteistä luonnon musiikillista kuvaa, urkupistettä. Se synnyttää tunnun vakaasta perustasta eli luonnosta, kaiken muuttuvaisen takana.

Teoksen Prologissa solisti esiintyy puhuen. Teksti kertoo talvisäissä vaeltavasta äidistä ja tyttärestä. Pian he kyyristyvät ja synnyttävät lumituiskuun tyttölapset. Samaan aikaan englannintorvi soittaa Maan motiivin. Yhdistettynä tekstiin tämä lyhyt musiikillinen aihe kertoo, kuinka juuri syntynyt on Maa eli kevään tytär, koko sävellyksen ydinteema. Prologin lopussa kuullaan vielä viululla soitettu yöspäinen, ikään kuin tavoittamattomiin korkeuksiin kurkottava Kaipaus-motiivi. Yhdessä nämä kaksi motiivia kertovat kaivatun olevan nimenomaan Maa. Ja maa on yhtä kuin luonto, ikuinen ja pysyvä.

Teoksen kokonaismuoto on sulkeutuva. Viimeiseksi kuultava Epilogi palaa alusta tuttuun tekstiin, joka on tällä kertaa laulettu. Epilogissa teksti myös jatkuu pidemmälle liittäen äidin ja tyttären seuraan kuolleen isoäidin. Asetelma symboloi ylisukupolvisen tiedon merkitystä, mitä säveltäjä korostaa piilottamalla sooloesillon ja sooloviulun osuuksiin suomalaisille tutun *Suviuirren* melodian. Ratkaisu alleviivaa hetken siirtymäluonnetta: laulussa kevät synnyttää maan, joka hautautuu lumeen. Jää kuulijan ratkaistavaksi, onko viesti ihmisen luontosuhteen kannalta lohdullinen vai huolestuttava. Ehkä valmiiden vastausten tarjoamista tärkeämpää on musiikin kyky herättää ajattelemaan.

Prologin ja Epilogin muodostamien kehysten sisällä kuullaan seitsemän laulua. Ensimmäinen ja koko teoksen nimeä kantava laulu alkaa luontoa kuvaavin urkupistein. Pian kuullaan vibrafonin ja celestan rinnakkaisista kolmisoinnuista koostuva aihe, jota säveltäjä on kutsunut lkuisuuden motiiviksi. Motiivi alleviivaa tekstin korostamaa maan pysyvyyttä. Toinen laulu, "Näitä kylmiä seutuja kuljemme" ('Dáid galbma guovlluid mii johtit'), kertoo saamelaiskulttuurin kohtaamasta sorrosta ja rakentuu musiikillisesti hitaasti, ikään kuin epäröiden kohoaville sävelaiheille. Seuraava laulu, "Isämme omaisuus on tänään jaettu" ('Áhččamet opmodat lea odne juhkkojuvvon'), jatkaa saamelaisten kohtaaman kolonisaation käsittelyä.

Neljännän laulun keskellä tapahtuu teoksen kulussa käänne. Ilmastonmuutos ja ympäristöongelmat näyttäytyvät "Tämä öinen suden hetki" ('Dát guhkes idjadiimmu') -laulussa kolonisaation symboleina. Maan eli luonnon kärsimykset ovat pääasiallisena aiheena lauluissa "En niin suora" ('In nu njuolgat') ja "Tule ja näytän salaa nämä polut" ('Boađe ja čájehan suoli dáid bálgáid').

Teoksen huipentuma kohdataan seitsemännessä laulussa "Minä piirrän nämä kuvat" ('Mun sárggun dáid govaid'). Nils-Aslak Valkeapään tekstiin perustuvan laulun hahmo tulee vähitellen yhdeksi luonnon kanssa. Musiikki huipentuu tehoihin, joiden voimakkuutta säveltäjä itse on verrannut kaiken olevan itseensä imevään madonreikään. Mitattavissa olevat aika ja tila katoavat. Kaikki on yhtä.

Kokonaisrakenteeltaan teos on symmetrinen. Teos alkaa ja loppuu samankaltaisella musiikilla, ja teoksen keskeisimmäksi osaksi, "Tämä öinen suden hetki" ('Dát guhkes idjadiimmu') on sekin itsessään symmetrinen eli muodoltaan ABA. Kehämäisyys, asioiden kiertyminen aina uudelleen alkuunsa, muistuttaa saamelaisesta aikakäsityksestä, joka korostaa ilmiöiden – esimerkiksi sadonkorjuun, porojen vasomisen ja hankikannon – toistumista samankaltaisena vuodesta toiseen. Ilmastonmuutoksen muokatessa luonnon vuosittaista rytmiä myös saamelaisen maailmanymmärryksen perustana oleva aikakäsitys on uhattuna.

Eanan, gida nieida on mahdollista kuulla monodraamana, jossa päähahmo ei ole ihminen vaan ihmissuhteensa kanssa kipuileva luonto, Maa.

Outi Tarkiainen opiskeli sävellystä Helsingissä Sibelius-Akatemiassa Eero Hämeenniemen ja Veli-Matti Puumalan johdolla (diplomi 2010) sekä suoritti täydentäviä opintoja Lontoon Guildhall School of Musicissa ja University of Miamissa. Glokaalin säveltäjäprofiiliin omaava säveltäjä on työskennellyt niin Pariisin, Lontoon ja Berliinin kaltaisissa metropoleissa kuin Jäämeren vuonoilla ja pienissä lappilaiskylissä. Vuonna 2015 hän oli residenssisäveltäjänä ranskalaisella Musique Classique d’Uzerche -festivaalilla. Lappilaisen Hiljaisuus-festivaalin taiteellisena johtajana Tarkiainen toimi vuosina 2014–2018, ja vuonna 2019 hänelle myönnettiin Lapin taidepalkinto kansallisesti ja kansainvälisesti merkittävästä työstään säveltäjänä. Tarkiaisen teoksia on kuultu useilla merkittävillä musiikkifestivaaleilla ja hänen teoksiaan ovat esittäneet monet eturivin orkesterit, kuten BBC Philharmonic, The National Arts Centre Orchestra (Kanada), Detroit Symphony Orchestra, Houston Symphony Orchestra, Iceland Symphony Orchestra ja Radion sinfoniaorkesteri. Tarkiaisen sävellykset kustantaa Edition Wilhelm Hansen.

www.outitarkiainen.fi

Juha Torvinen

Ennen siirtymistään laulajaksi mezzosopraano **Virpi Räsänen** teki merkittävän uran viulistina konsertoitten solistina ja kamarimuusikkona. Lauludiplominsa hän suoritti parhain mahdollisin arvosanoin Utrechtiin ja Amsterdamin Konservatorioista opettajinaan Eugenie Ditewig ja Udo Reinemann. Tämän jälkeen hän on työskennellyt tunnetun hollantilaisen laulopedagogin Margreet Honigin johdolla.

Milanon La Scalassa 2016 debytoiin Virpi Räsänen teki läpimurtonsa suurilla konsertti- ja oopperalavoilla vuonna 2009 debytoiden Salzburgin Musiikkijuhlilla Luigi Nonon oopperassa *Al gran sole carico d'amore*, jossa hän lauloi yhden neljästä sopraanopääroolista. Orkesterina oli Wienin Filharmonikot kapellimestarinaan Ingo Metzmacher. Virpi kutsuttiin toistamiseen Salzburgin Musiikkijuhlille kesäksi 2010 Wolfgang Rihmin oopperan *Dionysos* maailman kantaesitykseen, jossa hän lauloi mezzosopraano-roolit. Tämän jälkeen Räsänen on laulanut lukuisten tämän hetken merkittävimpien kapellimestareiden ja orkesterien solistina Euroopan maiden lisäksi Aasiassa sekä Pohjois- että Etelä-Amerikassa.

Nopeasti alkunsa saanut laulajanura on viime vuosina vakiinnuttanut Virpi Räsänen yhdeksi Suomen kansainvälisesti kysytyimmistä mezzosopraanoista sekä ooppera- että konserttilavoilla. Virpi Räsänen on laulanut solistina ja esiintynyt ahkerasti lukuisten kamarimusiikkiyhtyeiden kanssa maailman tärkeimmissä saleissa ja tunnetuimmilla festivaaleilla. Liedlaulajana Virpi Räsänen on esiintynyt Suomen ja Keski-Euroopan lisäksi Hong Kongissa, Japanissa ja USA:ssa. Virpi Räsänen on perinteisen mezzosopraano-ohjelmiston lisäksi tunnettu uuden musiikin tulkitsijana ja hän on kantaesittänyt useita kymmeniä teoksia, joista useimmat ovat kirjoitettu ja omistettu hänelle.

Virpi on luonut korkeatasoisen kaksoisammattitaitonsa ympärille kansainvälisen VIULAJA-projektin, jossa hän soittaa viulua ja laulaa samanaikaisesti. 2011 ilmestynyt musiikkivideo Ilmari Mäenpään teokseen *Trasparente* on osa VIULAJA-projektia. Virpi Räsänselle on myönnetty Taiteen Keskustoimikunnan kolmivuotinen taiteilija-apuraha.

Vuonna 2012 ilmestyi Ondinella kansainvälistä mainetta saanut debyyttilevy The Legacy of Mahler yhdessä pianisti Marita Viitasalon kanssa. Vuonna 2015 ilmestynyt Berio-levytys Radion Sinfoniaorkesterin kanssa nimettiin Gramophone-palkintoehdokkaaksi 2015. Virpi on toiminut Oulunsalo Soi -kamarimusiikkifestivaalin taiteellisena johtajana vuosina 2012–18.

www.virpiraisanen.com

Saksofonisti **Jukka Perko** (s. 1968) soitti itsensä jazz-piirien tietoisuuteen teini-ikäisenä Pori Jazz -festivaaleilla kesällä 1986. Jo seuraavana vuonna hänet kutsuttiin trumpetisti Dizzy Gillespien 70-vuotisjuhlakiertueen orkesteriin. Sitten Perkon taiteessa jazzin rytmiikka ja ajatuksen lento ovat saaneet rinnalleen suomalaisen musiikin sydänääniä virsien juurevasta harmoniasta Olavi Virran musiikkiin.

Musiikki on Jukka Perkolle tapa olla olemassa. Soittamaan hän on oppinut samoin kuin puhumaan, kuunnellen ja matkien. Hiljentymällä musiikkia lähestyvä Perko kuvaa omaa asennettaan soittamiseen ja säveltämiseen tasapainotteluksi täydellisyyden tavoittelun ja keskeneräisyyden hyväksymisen välillä. Ehkä siksi hänen sävelensä soivat sitä, mitä jotkut kutsuvat armoksi.

www.jukkaperko.com

Vuonna 1972 perustettu **Lapin kamariorkesteri** on Suomen ja koko EU-alueen pohjoisin ammattikamariorkesteri. Orkesterin taiteellisena johtajana on toiminut syksystä 1996 alkaen viulisti-kapellimestari John Storgårds.

Rovaniemeä kotipaikkanaan pitävä orkesteri on alueorkesteri, joka esiintyy ympäri Lapin maakuntaa ja myös muualla Suomessa. Orkesteri on konsertoinut mm. Savonlinnan Oopperajuhlilla, Helsingin Juhlaviikoilla, Luosto Classic –tapahtumassa ja Korsholman musiikkijuhlilla. Ulkomailla orkesteri on vierailut mm. Itävallassa Carinthian Summer Music Festival –tapahtumassa ja Lontoon BBC Proms –festivaalilla. Viimeisimmät ulkomaanmatkat ovat suuntautuneet Unkariin ja Kanadaan. Lisäksi orkesteri on vierailut Ruotsissa, Norjassa, Tanskassa, Saksassa, Skotlannissa, Venäjällä ja Algeriassa.

Lapin kamariorkesteri on kantaesittänyt useiden merkittävien säveltäjien teoksia (mm. Kalevi Aho, Aulis Sallinen, Pehr Henrik Nordgren, Outi Tarkiainen ja Bent Sørensen). Orkesterin profiiliin kuuluu myös säännölliset Suomen ensiesitykset eri aikakausien säveltäjien teoksista. Yhteistyötä orkesteri on tehnyt mm. BBC Phillharmonic Orchestran kanssa. Orkesterin huippuvierailijoita ovat olleet mm. Soile Isokoski, Christian Tetzlaff, Barbara Hannigan, Håkan Hardenberger, Sabine Meyer ja Kirill Gerstein.

Orkesterin työ ja levytykset ovat saaneet tunnustuksia. Yleisradio valitsi vuoden 2009 levyksi Kalevi Ahon 'Rituals' –sinfonian levytyksen. Vagn Holmboen Kamarisinfonioiden levytys sai loistavat arvostelut ympäri maailmaa ja oli Gramophone Awards 2013 –ehdokkaana. Kalevi Ahon theremin- ja käyrätorvikonserttojen levytys sai konserttolevytysten sarjassa arvostetun saksalaisen ECHO Klassik –palkinnon vuonna 2015. Levy 'Mignon' Bent Sørensenin musiikkia sai Tanskan radion P2-palkinnon vuoden 2017 parhaana uuden musiikin äänitteenä.

John Storgårds on opiskellut Sibelius-Akatemiassa, Israelissa sekä mestarikursseilla eri puolilla Keski-Eurooppaa orkesterinjohtoa, viulunsoittoa ja sävellystä. Viulunsoiton opettajina hänellä ovat olleet Esther Raitio, Jouko Ignatius ja tärkeimpänä Chaim Taub, legendaarinen pedagogi ja Israelin filharmonikkojen konserttimestari. Storgårdsin orkesterinjohton opettajia ovat olleet Jorma Panula, Eri Klas, Atso Almila, Leif Segerstam ja Ilja Musin. Sävellystä hän opiskeli Einojuhani Rautavaaran johdolla.

Storgårds aloitti muusikon uransa viulistina ja toimi konserttimestarina monissa orkestereissa, joista mainittakoon mm. Avant!-kamariorkesteri ja Ruotsin radion sinfoniaorkesteri. Lapin kamariorkesterin taiteellisena johtajana Storgårds on toiminut vuodesta 1996. Storgårdsin kaudella Lapin kamariorkesteri on noussut suomalaisesta maakuntaorkesterista eurooppalaisten kamariorkesterien kärkinimien joukkoon.

Vuosina 2003–08 Storgårds oli ensin Helsingin kaupunginorkesterin päävierailija, ja syksystä 2008 vuoden 2015 loppuun hän toimi orkesterin ylikapellimestarina. Vakituksia ulkomaisia kiinnityksiä Storgårdsilla on vuonna 2012 alkanut kiinnitys BBC Philharmonic Orchestraan, aluksi Principal Guest Conductor ja vuodesta 2018 Chief Guest Conductor -nimikkeellä, ja syksystä 2015 alkaen päävierailijan kiinnitys Ottawassa National Arts Center Orchestrassa. Vuosina 2016–19 Storgårds työskenteli vakituisesti myös Münchenin kamariorkesterin kanssa Artistic Partner -kiinnityksellä, mikä piti sisällään sekä kapellimestarin että solistin tehtäviä. Hän on johtanut vakituisesti myös Oulun kaupunginorkesteria 1997–2000, Tapiola Sinfoniettaa 2001–03 ja ylikapellimestarina Tampere Filharmoniaa 2006–09.

Vierailijana Storgårds on johtanut kaikkien mantereiden merkittävimpiä orkestereita, joista mainittakoon New Yorkin filharmonikot, Chicagon ja Bostonin sinfoniaorkesterit, Minnesotan, Toronton ja Saint Louisin orkesterit, Leipzig Gewandhausorchestra, London Philharmonic Orchestra, Münchenin filharmonikot ja Scottish Chamber Orchestra. Vuodesta 2012 lähtien hän on myös kuulunut BBC Promsin vakioesiintyjiin. Oopperakapellimestarina Storgårds on toiminut muun muassa Kansallisoopperassa 1990-luvulta lähtien johtaen myös useita kantaesityksiä, viimeksi syksyllä 2017 Sebastian Fagerlundin laajaa kansainvälistä huomiota saaneen Höstsonatenin.

Savonlinnan oopperajuhlilla Storgårds on johtanut Mozartin oopperat Taikahuilu (2000) ja Don Giovanni (2016).

Kapellimestarin uransa rinnalla Storgårds on esiintynyt myös viulusolistina ja kamarimuusikkona ahkerasti ympäri maailmaa. Monet säveltäjät ovat omistaneet teoksiaan hänelle, näistä mainittakoon Kimmo Hakola, Pehr Henrik Nordgren, Sunleif Rasmussen, Bent Sørensen, Per Nørgård (Sinfonia nro 8) ja Peteris Vasks (Sinfonia nro 3). Storgårds on tehnyt lukuisia palkittuja levytyksiä, joiden joukkoon kuuluvat mm. Sibeliuksen ja Nielsenin sinfonioiden kokonaislevytykset. Storgårds on myös toiminut Suomessa sekä ulkomailla lukuisten musiikkijuhlien taiteellisena johtajana.

John Storgårds on saanut tunnustuksena urastaan lukuisia palkintoja, mukaan lukien Säveltaiteen Valtionpalkinnon sekä Jenny ja Antti Wihurin säätiön tunnustuspalkinnon vuonna 2002, Suomen Kulttuurirahaston Elias Lönnrot -mitalin 2006, Svenska Kulturfondenin Kulttuuripalkinnon 2011 ja Pro Finlandia -mitalin 2012.

www.johnstorgards.com

Eanan, giđa nieida (2015)

1. Prologi

Soai vácciiiga buohtalaga
eadni ja nieida
vuostebiggii mii sojahalai siedggaid
loktii muohttaga ja sudno helmiiid
Guoldu sázai ratti
li lean šat velojaš jurddašit geasi ja cizáziid
Fáhkkestaga goappašagat nolliheaigga
ja riegadahtiiga rabasnjálmmat
nieidamánáid

2. I

Eanan, giđa nieida
loktana, luoitá
jápma, riegada
oavddolaš eallima máihli

Ja dát luotkko gođus gos bieggá johtá
áiggiid gihppu, loažža giesastuvvon otktii

iige áigi leat, eai geažit, eai
ja áigi lea, agálaččat, álo, lea

The Earth, Spring's Daughter (2015)

1. Prologue

They walked side by side,
mother and daughter,
against a wind that made junipers bend
and the snow and their hemlines rise
wind lashing their chests
One could no longer think of summer and
birds
Suddenly they both squatted
and gave birth to gaping baby girls

2. I

The Earth, spring's daughter
rises, falls
is born, dies
a wonder life's sap

And this airy fabric in which the wind wends,
a bundle of times, loosely wound together

and time does not exist, no end, none
and time is, eternal, always, is

3. II

dáid galbma guovlluid mii johtit,
beaivvis beaivái
jagis jahkáí, vel goit
ja áiggi mielde mii šaddat oassin dán
eatnamii
gos min máddagat leabbájit

nu mii golahit nuorravuohatamet, vuoimmi,
eallima áiggi
dáid duoddariid ija ja beaivvi beliin
nu šuohkihállá eallima mearra
ja nu sugadit eallima mearas datnai
mat min badjel dal máraidit

muhto go sii bohtet
sii gávdnet dán eatnama, min
ja mii leat geađggit, šattut, eallit, guolit
čáhci, bieggá, eanan, albmi
ja sii vázzet min čada
oainnikeahtta, oainnat

4. III

Áhččamet opmodat lea odne juhkkovuvvon.
Leat juhkkovuvvon mearraluovttat,
jávrrit, jogat, buodđosajit,
gos fal vuodjá rukses guolli ja vilges guolli.
Dát eatnamat ledje gullan min sohki.
Dáid eatnamiid moai ean sáhte oastit
ruoktot;
gávpri lea dahkkon agalaččat.

3. II

in these cold lands we migrate,
day after day
year after year, for now at least
and over time we become a part of this
land
where our roots spread

this is how our youth is spent, our strength,
the time of life
on the tundra at night and in daylight
that is how the ocean of life sighs
it too rolls in life's ocean
which now roars above us

but when they come
they will find this land, us
and we are stones, plants, animals, fishes
water, wind, earth, sky
but they will walk through us
without seeing, you know

4. III

Our father's estate has been divided up today.
Divided the ocean bays,
the lakes, the rivers, the weirs,
where only a red fish swims and a white
fish is caught.
Those lands had belonged to our family.
These lands we cannot buy back;
the deal has been made for ever.

Mu morraša

ii sáhte veardidit buollašiin
ii sulastahttit ábi guollduin
ii rehenastit allodaga
Čiekŋalahas mu moraš čivgá
dološ, jo dáktan morrašiid
udasin gaiku fárrosis
Varrasit morrašat láddet
dego čurrot beaivvadagas

5. IV

Dát guhkes idjaimmu
go jurdagat gozihit
čuovggas buot oidno, niehkuge

Máilbmi lea nuppástuvvan
dan rájis go mon riegádin
Mon šadden bajás áhkuid rávvagiin
olgun luonddumánáid beaiveruovttun
Dálvet nuvtat julggiin
muohtačearggan duđaidan

Dollagáttin gullan máidnasiid
háldi, guŋkká gufihttara, gátneha, uldda
Ballan guovssahasa ruohčamin
ja seavdnjadin mii lei nu seavdnjat

Mon dovddan mon lean eallán duhát jagi

My sorrow

cannot be compared to the freezing weather
it is not like the raw wind at sea
You cannot measure its height
My sorrow litters in the depths
tearing loose a cluster of old,
already ossified sorrows
Fresh sorrows ripen
like flies in the sun

5. IV

These long night hours
when thoughts keep awake
in daylight all is visible, sleep, too

The world has changed
from when I was born long ago
I grew up heeding old grannies' advice
out of doors in the nursery for nature's young
In winter I romped in the snowdrift
my feet in my reindeer boots

By the fire I heard stories
of spirits, gnomes and other beings
I feared the crackling northern lights
and the dark that was so utterly dark

I feel as if I've lived for a thousand years

Otne lea olles máillbmi lahka
Satelihtat dovnot ja buktet
govaid, jienaid ja sániid

Dál leat olbmot nuoskidan mánu
áimmu ja eatnama
nu ahte luonddu mearktat
eai šat doala deaivasa

man guhkin leatge
dat áiggit go vel haksen
gida hájaid
gullen sieđggaid šaddama

6. V

in nu njuolgat
in dal gal allatge
ja vuollegašvuodain sojadan
gitta eatnamii
eallenbiekkain
 nođiid deattus

eaigehan dáppe,
 ordarájis, eallenrájis
moadde bonjagan
 roaŋkasan

Ja goittotge lea leahkime dušše
okta dehálaš ášši
dát áidna:

Now all the world is near
Satellites take and bring
images, sounds and words

Now humans have polluted the moon
the air and earth
so that the signs of nature
no longer hold true

how far away they are
those days when I still smelled
the fragrances of spring
heard the willows grow

6. V

not so straight
not particularly tall either
and bent by humility
all the way to the ground
by life's winds
 under the weight of burdens

and not here
 at timberline, life's line
a few bent ones
 gnarled

And yet only one
important thing exists,
this one alone:

Giehtan giedastat
Ja dies don
jođát ovddastan čađa
gievdan eatnama
Inge mun šat
geahča julggiidasan
ovdánettiinan ovddosgvlui,
baicce du. Du.

7. VI

boađe
ja čájehan suoli dáid bálgáid,
álget juostá, láhppojit

boađe
ja čujuhan
njáikkagit roastilis gáissit
cuovkanan, roakčanan gáttit
huškot, lilluhit bárut ja biekkat

boađe
mánnu lea láđis, láđđa
ja láđđásit lápmuda veaigi
geaidu

8. VII

mun sárggun dáid govaid
geađgái gárrái
áigái

iežan govat
mu eará hámit

Your hand in mine.
And you there
travelling before me through
the weary world.
And I no longer
look down at my feet
as I go forwards,
but at you. You.

7. VI

come
and I will show you secretly these paths,
that begin, disappear

come
and I will point
proud bold peaks
stony, crumbled beaches
waves beat, winds rock

come
the moon is mild, full
the evening peacefully enchanted
illusions

8. VII

I inscribe these images
on the stone on the drum
in time

my images
my other shapes

ja soapmásin jáhkán
ahte mun dat lean
dáid govaid
ja mus nu olu hámit

ja dál, dál de iežan sárggun
ollisin, easka
čavddisin
ja mun čuojan go dat čuojaha mu
ja jávkkan bosastaga mield
áiggi ábiie

ja dan govas
in boade ruoktot
šahten

9. Epiloga

Soai vácciiiga buohtalaga
eadni ja nieida
vuostebiggii mii sojahalai siedggaid
loktii muohttaga ja sudno helmmiid
Guoldu sázai ratti
li lean šat velojaš jurddašit geasi ja
cizáziid
Fáhkkestaga goappašagat nollieaigga
ja riegadahtiiga rabasnjálmmat
nieidamánaid
maid soai govččaiigga muohttagiin
vai njuoraguovttos bivašeaiigga
leža soai velledeigga báldii
ja lávlugodiiga geassesálmma

and sometimes I believe
that this is me
these images
and so many shapes of me
and now, now I draw myself
whole, finally
complete
and I resound when it plays within me
and I disappear with the gusts of wind
to the sea of time

and from this image
I will not return
again

9. Epilogue

They walked side by side,
mother and daughter,
against a wind that made junipers bend
and the snow and their hemlines rise
wind lashing their chests
One could no longer think of summer and
birds
Suddenly they both squatted
and gave birth to gaping
baby girls
whom they covered with snow
so they would not freeze
Then they lay down by the newborns
and began a summer hymn

Go soai leaigga vuosttas vearssa gergehan
idii miehtebiekkas eatni eadni
velledii sutno njuoratguokta gaskii
ja čuovvolii sálmma

As they were through with the first verse
the mother's mother appeared from upwind
she lay down between the babies
and joined the singing

Texts: Rauni Magga Lukkari,
Rose-Marie Huuva, Nils-Aslak Valkeapää,
Leena Morottaja, Timo Malmi and
Aila Meriluoto

Sámi translations (Malmi and Meriluoto)
by Veikko Holmberg.

English translations by Ralph Salisbury,
Harald Gaski, Kaija Anttonen and
Susan Sinisalo

Texts compiled by Outi Tarkiainen

Publisher: Edition Wilhelm Hansen

Recordings: December 11–13, 2018 (The Earth, Spring's Daughter);
October 29 & 31, 2019 (Saivo), Korundi House of Culture, Rovaniemi, Finland

Executive Producer: Reijo Kiilunen

Recording Producer: Preben Iwan

Editing, Mix and Mastering: Preben Iwan

Recorded in the DXD audio format (Digital eXtreme Definition),
352.8kHz/32bit Pyramix DAW system with Horus preamp/converter and
Tango Controller Monitored on B&W 802 Diamond speakers

Live Electronics: Jukka Perko

© & © 2020 Ondine Oy, Helsinki

Booklet Editor: Joel Valkila

Cover: Outi Pieski, Rádjejohtin III (Pacing the Borders III), 2014, photo: Jussi Tiainen

Photos: Sigel Eschkol (Outi Tarkiainen), Jukka Lehtinen (Virpi Räisänen),
Tanja Ahola (Jukka Perko), Marco Borggreve (John Storgårds)

This recording was produced with support from the Finnish Music Foundation (MES)

JOHN STORGÅRDS

ODE 1353-2